Udviklingen i den internationale og danske økonomi

DEN INTERNATIONALE ØKONOMI

Det internationale konjunkturopsving har igennem sommermånederne været præget af en vis opbremsning. Dette viser sig bl. a. i udviklingen indenfor produktion og beskæftigelse.

Således har den kvartalsvise udvikling i industriproduktionen i OECD-området vist et fald i væksten fra 5,4 pct. i 1. kvartal til 1,7 pct. i 2. kvartal.

Index for industriproduktionen i OECD-området

1970 = 100	1974	1975	1976
I	120	108	117
II	120	107	119
III	119	108	
IV	114	111	

Denne opbremsning var imidlertid til at forudsige med nogen sikkerhed allerede i slutningen af 1975. På dette tidspunkt var konjunkturopsvinget så småt i gang i de toneangivende lande, først og fremmest USA og Japan, men også Canada og Vesttyskland. Det stod klart, at de første faser i konjunkturopsvinget skulle bæres oppe af lageropbygning og privat forbrug, mens investeringerne først kunne forventes at slå igennem en del senere på grund af den meget lave kapacitetsudnyttelse.

Afdæmpningen i produktionsomfanget har imidlertid fået mange til at stille spørgsmålstegn ved konjunkturopsvingets stabilitet, idet man er bange for, at erhvervsinvesteringerne slet ikke vil komme igang. En nærmere analyse af det hidtidige udviklingsforløb i så væsentlige økonomier som den amerikanske og den vesttyske underbygger ikke denne formodning.

USA

Industriproduktionen har siden marts 1975 – hvor »bunden« blev nået – vist en fortsat stigende tendens. Produktionsindekset for september 1976 på 131,3 er 7,5 pct. over september 1975 og kun 0,4 pct. under det meget høje septem-

ber 1974 niveau. Væksten i produktionen har påvirket kapacitetsudnyttelsen i opadgående retning, fra 68,9 pct. i 3. kvartal 1975 til 73,6 pct. i 3. kvartal 1976.

Den stedfundne produktionsforøgelse har p.g.a. den ikke fuldt udnyttede kapacitet kunnet finde sted uden at påvirke prisniveauet i opadgående retning, men til gengæld også uden at påvirke arbejdsløsheden markant.

Forbrugerpriserne har i perioden januar-september 1976 i gennemsnit ligget 6 pct. over samme periode i 1975. Opgørelsen for september viste en stigning på 5,5 pct. over september 1975.

Samtidig har også lønningerne vist behersket stigning. Timefortjenesten i industrien har i perioden januar-august 1976 ligget godt 7 pct. over samme 1975-periode.

Konjunkturopsvinget i USA har først og fremmest været båret af den indenlandske efterspørgsel til forbrug og til lageropbygning.

Forbruget målt ved detailomsætning og import har været jævnt stigende det meste af året.

Fra den seneste nationalregnskabsopgørelse – dækkende 3. kvartal i år – fremgår det, at lageropbygningen i hvert fald midlertidigt er standset. Udsigterne for den amerikanske industri er dog særdeles gode. Således fremgår det af opgørelserne over industriens ordretilgang, at den lå 19,5 pct. højere i 1. kvartal i år end 1. kvartal sidste år og tilsvarende 20,6 pct. højere i 2. kvartal.

Der er således stadig grund til at tro, at USA fortsat vil være en stabil konjunkturstimulerende kraft for de vesteuropæiske økonomier.

Vesttyskland

Udviklingen i industriproduktionen har for 1. og 2. kvartal i år ligget henholdsvis 5 pct. og 9 pct. over tilsvarende 1975-perioder. Modsat USA har produktionsforøgelsen i 1976 efterhånden formindsket afbejdsløsheden. Ved årets begyndelse var 1.351.000 arbejdsløse svarende til 5,9 pct. af arbejdsstyrken. I september var tallene gået ned til 899.000 og 3,9 pct. Der har således været et fald på 33 pct. i antal arbejdsløse i den forløbne del af 1976. I forhold til september 1975 er faldet 11,8 pct.

Pris- og lønudviklingen har igennem 1976 været meget behersket. Forbrugerpriserne er i januar-september i år i gennemsnit steget 4,8 pct. over samme periode sidste år. Tilsvarende er lønningerne steget 5,8 pct.

Udviklingen i ordreindgangen til industrien viser en særdeles gunstig udvikling, især fra udlandet. Herfra er ordreindgangen 32,3 pct. højere i gennemsnit i januar-august 1976 end i januar-august 1975, mens hjemmemarkedsordrene er steget 9 pct. i samme periode.

Ordreindgangen har især vist sig markant stigende i forbrugsgodeindustrien, men i de sidste par måneder er også investeringsgodeindustrien kommet med for alvor (en stigning på 40 pct. i juli/august 1976 over juli/august 1975).

Den udenlandske efterspørgsel har bevirket, at den vesttyske eksport er steget 14,6 pct. i perioden januar-august 1975 til januar-august 1976. Samtidig er importen steget 22,2 pct., hvilket har givet et handelsbalanceoverskud på 20 mia. DM for den forløbne del af 1976 (25 mia. DM i januar-august 1975).

Betragtes imidlertid udviklingen overfor EF-partnerne har væksten i eksporten været på 22,8 pct. og dermed større end væksten i totaleksporten, mens væksten i importen fra EF på 20,2 pct. har været mindre end væksten i totalimporten. Der har således ikke været en direkte stimulerende effekt fra Vesttyskland til EF-partnerne indtil nu. Med den fortsatte økonomiske vækst i Vesttyskland og den stedfundne revaluering af DM må en stimulerende virkning forventes at udgå til de øvrige EF-lande.

DEN DANSKE ØKONOMI

Med virkning fra mandag d. 18. oktober blev DM opskrevet med 6 pct. i forhold til danske kroner, med 3 pct. i forhold til svenske og norske kroner og med 2 pct. i forhold til belgiske franc og hollandske gylden. Justeringen af slangevalutapariteterne var ventet til trods for, at den vesttyske kansler gentagne gange inden og umiddelbart efter forbundsvalget d. 1. oktober havde forsikret, at slangepariteterne ikke ville blive ændret. Forsikringerne var imidlertid ikke tilstrækkeligt overbevisende til at dæmpe stormløbet mod DM og de svagere slangevalutaer.

Valutauroen, der begyndte i midten af august, medførte at Nationalbanken d. 4. oktober forhøjede diskontoen med $2^1/_2$ pct. point til 11 pct. Den voldsomme forhøjelse kom umiddelbart efter, at Nationalbanken havde offentliggjort valutastillingen for september måned. Danmarks internationale likviditet faldt med 1,7 mia. kr. til ca. 4 mia. kr. i september måned til trods for, at staten havde hjemtaget 410 mill. kr. i udlandslån i denne måned.

Der er tre hovedårsager til, at drænet på valutakassen blev så voldsomt i september – dels ændrede betalingssædvaner i udenrigshandelen, dels afvikling af gæld til Bundesbank og dels beskeden privat låntagning i udlandet. I det sidste halve års tid har der hersket en udbredt forventning herhjemme og i udlandet om, at den tyske mark ville blive revalueret umiddelbart efter det tyske forbundsvalg. Forventningerne skyldtes, at den tyske inflationsrate i de sidste par år har ligget betydeligt under de øvrige OECD-landes. Desuden har den beherskede pris- og lønudvikling i samspænd med den i forvejen undervurderede DM givet den tyske importkonkurrerende – og eksporterende industri en konkurrencefordel, der bl.a. har medført, at landet ikke har haft betalingsbalanceproblemer, som de fleste andre OECD-lande, i de sidste mange år. Den udbredte forventning til en snarlig DM-revaluering tilskyndede f.eks. danske importører til at fremskynde betalinger til Tyskland, mens eksportører var tilskyndet til at holde igen med at hjemtage DM-tilgodehavender.

Den dansk-tyske samhandel udgør ca. 24 mia. kr. på årsbasis eller ca. 2 mia. kr. som gennemsnit pr. måned. Dvs. at selv beherskede ændringer i betalingssædvanerne i den dansk-tyske samhandel kan medføre et betydeligt dræn i de danske valutareserver.

Der er ingen tvivl om, at forventningerne til en opskrivning af DM'en ændrede betalingssædvanerne i den dansk-tyske samhandel. Hvor stor en del af valutadrænet, der kan tilskrives dette forhold, er imidlertid straks noget vanskeligere at vurdere. Det er nemlig nærliggende at tro, at en række betalinger til og fra Danmark er blevet tidsmæssigt forskudt i forventning til en ensidig dansk kronedevaluering.

Sidst Danmark oplevede et tilsvarende stormløb mod valutakassen var i august 1976. Dengang intervenerede den tyske centralbank kraftigt til støtte for kronen. Gælden, som Nationalbanken derved kom i til Bundesbank, blev afviklet i september. Imidlertid fortsatte Bundesbanks støtteopkøb af danske kroner i september i et omfang, der medførte, at Nationalbankens forpligtelser over for udlandet ikke faldt som følge af afdraget på august-gælden, men steg med ca. 1 mia. kr.

Den tredje årsag til faldet i valutareserverne skyldes Danmarks løbende betalingsbalanceunderskud overfor udlandet. Som gennemsnit for indeværende år vil underskuddet andrage ca. 800 mill. kr. pr. måned. Modsvares dette underskud ikke af offentlig eller privat låntagning i udlandet, kan underskuddet kun finansieres ved at tære på valutareserverne, og incitamentet til låntagning i udlandet har i lyset af valutakursforventningerne været særdeles små.

Danmark havde allerede inden diskontoforhøjelsen et meget højt renteniveau set i relation til renteniveauet i udlandet. Den høje rente i samspænd med den genvundne ro på valutamarkedet efter DM-revalueringen medførte, at valutastrømmen vendte umiddelbart efter valutakursjusteringerne. Dette betød, at kronen i dagene efter DM-revalueringen lå i toppen af slangen. Beregnet på de aktuelle kurser blev kronen derfor kun devalueret med ca. 2 pct. overfor DM.

Interventionskurser og middelkurser i slangesamarbejdet pr. 18. oktober 1976

	DM	Hfl.	Bfr.	Nkr.	Skr.
Middelkurser	250,077	235,288	16,2238	113,734	142,069
Nedre interventionsgrænse	244,52	230,055	15,863	111,205	138,91
Øvre interventionsgrænse	255,76	240,642	16,5925	116,32	145,30

Produktion og beskæftigelse

Aktiviteten i den danske industri er fortsat stigende. Således viser Danmarks Statistiks opgørelse af industriens ordre- og omsætningssituation i august, at industrien excl. skibsværfter havde en omsætningsfremgang på 22 pct. i for-

hold til august 1975. For 3 måneders perioden juni-august 1976 steg omsætningen med 20 pct. i forhold til samme periode året før. Målt i faste priser var omsætningen 17 pct. højere end i august 1975. Ordreindgangen og ordrebeholdningen var henholdsvis 24 pct. og 15 pct. større. Af ordrebeholdningen var 49 pct. bestemt for eksport mod 51 pct. i august 1975. Af nedenstående tabel fremgår, hvorledes udviklingen i industriens omsætning, priser, ordreindgang og ordrebeholdning er forløbet fra august 1975 til august 1976.

Industriens ordre- og omsætningssituation
(pct.'vis stigning fra august 1975 til august 1976)

	Omsætning (løbende priser)	Omsætning (mængde)	Pris-udvikling	Ordre-indgang	Ordre-beholdning
Nærings- og nydelsesmiddelindustri	+ 24	+ 17	+ 9	+ 25	–
Tekstil-, beklædnings- og læderindustri	+ 19	+ 12	+ 5	+ 13	+ 39
Træ- og møbelindustri	+ 27	+ 18	+ 7	+ 22	+ 37
Papir- og grafisk industri	+ 16	+ 9	+ 4	+ 14	+ 15
Kemisk industri m. m.	+ 26	+ 22	+ 6	+ 21	+ 18
Sten-, ler- og glasindustri	+ 18	+ 14	+ 3	+ 13	+ 1
Jern- og metalværker og støberier	+ 17	+ 7	+ 9	+ 39	–
Jern- og metalindustri, excl. skibsværfter	+ 25	+ 20	+ 3	+ 36	+ 16
Skibsværfter m. m.	+184	...	...	+114	– 16
Industri i alt (excl. skibsværfter)	+ 22	+ 17	+ 6	+ 24	+ 15
heraf:					
Investeringsgodeindustri	+ 21	+ 16	+ 5	+ 34	+ 15
Forbrugsgodeindustri	+ 23	+ 13	+ 8	+ 20	+ 24
Mellemproduktindustri	+ 25	+ 19	+ 5	+ 24	+ 10

Som det fremgår af tabellen, var omsætningsfremgangen især udtalt indenfor mellemproduktindustrien. Industrigruppens omsætning på hjemmemarkedet steg fra august 1975 til august 1976 med 22 pct., mens omsætningsfremgangen med udlandet var 36 pct. Ordreindgangen fra hjemmemarkedet og eksportmarkederne var henholdsvis 22 pct. og 30 pct. større end i august 1975. Eksportordrebeholdningen steg med 2 pct., mens hjemmemarkedsordrebeholdningen lå 14 pct. over august 1975-niveauet.

Forbrugsgodeindustriens omsætning steg med 23 pct. både på hjemmemarkedet og på eksportmarkederne. Ordreindgangen fra udlandet og hjemmemarkedet steg i begge tilfælde med 20 pct. Eksportordrebeholdningen var 20 pct. større end i august 1975, mens ordrebeholdningen til hjemmemarkedet var 30 pct. større.

Investeringsgodeindustriens omsætningsfremgang fra august 1975 til august 1976 var 21 pct. både på hjemme- og eksportmarkedet. Derimod steg industrigruppens ordreindgang fra udlandet med 37 pct. eller med 6 pct. mere end væksten i ordreindgangen fra hjemmemarkedet. Eksportordrebeholdningen og

ordrebeholdningen til hjemmemarkedet var henholdsvis 10 pct. og 23 pct. større end i august 1975.

Ved udgangen af august 1976 beskæftigede industrien 272.500 arbejdere og 98.500 funktionærer, i alt 371.000 personer. I forhold til måneden før var antallet af ansatte uforandret, men i forhold til august 1975 beskæftigede industrien 1.400 flere. I forhold til december 1975 er industriens samlede beskæftigelse steget med knapt 8.000.

Fra juli til august faldt antallet af beskæftigede i nærings- og nydelsesmiddelindustrien med 1.400 og i sten-, ler- og glasindustrien med 100. Derimod steg antallet af ansatte i jern- og metalindustrien med 1.000 til 141.000.

Det er i øvrigt karakteristisk for udviklingen i industriens beskæftigelse fra august 1975 til august 1976, at beskæftigelsesfremgangen udelukkende er koncentreret på industriens kvindelige arbejdere. I den betragtede periode er antallet af ansatte kvindelige arbejdere steget med 4.500 til 75.600, mens deres mandlige kolleger har haft en tilbagegang på 200 til 196.900. Tilsvarende beskæftigede i industrien i august 1976 28.800 kvindelige funktonærer mod 29.000 i august 1975, mens antallet af beskæftigede mandlige funktionærer er faldet med 1.300 til 69.700 i den betragtede periode.

Som gennemsnit for september var 8,5 pct. (93.000) af de fuldtidsforsikrede arbejdsløshedskassemedlemmer uden beskæftigelse, mod 8,0 pct. i den foregående måned og 10,1 pct. i september 1975. Størst procentuel ledighed blev i september registreret blandt kvinderne med en ledighed på 11,2 pct. og lavest i byggefagene med 5,8 pct.

Stigningen i ledigheden fra august til september svarer stort set til den normale sæsonmæssige stigning. Faldet i ledighedsprocenten fra september 1975 til september 1976 skyldes primært den store nytilgang til arbejdsløshedskasserne, der har været i den betragtede periode. I perioden fra september 1975 til september 1976 har arbejdsløshedskasserne fået ca. 150.000 nye medlemmer, der generelt har haft en lavere ledighedsrisiko end arbejdsløshedskassernes øvrige medlemmer. Nytilgangen har derfor påvirket ledighedsprocenten i en nedadgående retning, og har til en vis grad tilsløret den reelle udvikling i ledigheden. Udviklingen i antallet af registrerede ledige, dvs. antal arbejdsløshedsforsikrede og ikke-forsikrede ledige, giver et mere sandt billede af ledighedssituationen. Som gennemsnit for september registrerede arbejdsformidlingskontorerne 111.900 ledige svarende til 5,5 pct. af samtlige lønmodtagere. I september 1975 var ledighedsprocenten 5,7.

I september blev der anmeldt 19.153 nye ledige pladser til arbejdsformidlingskontorerne, mod 21.432 i august og 18.152 i september 1975. Ved udgangen af måneden stod 1.787 af de nyanmeldte pladser ledige, heraf havde 1.225 stået ubesatte i over 1 uge. Godt $^1/_3$ af de ubesatte pladser var indenfor industrien, og knapt $^1/_4$ var indenfor bygge- og anlægsvirksomhed.

Udenrigshandelen

Handelsbalanceunderskuddet for august er af Danmarks Statistik opgjort til 1.753 mill. kr., mod et underskud i august 1975 på 699 mill. kr. Det samlede handelsbalanceunderskud for de første 8 måneder af 1976 kom dermed op på 12.336 mill. kr., hvilket i forhold til den tilsvarende periode af 1975 er en forværring på 7.431 mill. kr.

Importen steg fra august 1975 til august 1976 med 43 pct. til 6.192 mill. kr. Den store vækst i importen i august skyldes bl.a. en merimport af skibe på ½ mia. kr., af råvarer til direkte anvendelse i industrien på 650 mill. kr. og af varer til direkte forbrug på knapt 300 mill. kr.

Eksporten steg med 22 pct. i forhold til august 1975. Industrieksporten excl. skibe og fly steg med 23 pct., mens landbrugseksporten incl. konserves steg med 2 pct.

Handelsbalancen

Mill. kr.	Import 1975	Import 1976	Eksport 1975	Eksport 1976	Merimport 1975	Merimport 1976
Januar	4.787	5.378	3.678	4.103	1.109	1.274
Februar	4.655	5.913	4.110	4.287	545	1.626
Marts	4.244	6.898	4.006	4.790	238	2.108
April	5.145	6.254	4.321	4.316	823	1.938
Maj	4.460	5.856	4.010	4.824	449	1.032
Juni	4.544	6.234	4.413	4.883	131	1.351
Juli	4.471	5.150	3.561	3.942	910	1.218
August	4.328	6.192	3.629	4.439	699	1.753
September	5.036	6.440*	4.196		840	
Oktober	5.839		5.447		392	
November	5.805		4.230		1.575	
December	6.394		4.429		1.964	
Hele året	59.708		50.031		9.677	

* Foreløbige tal

Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster i 2. kvartal 1976 er af Danmarks Statistik opgjort til 2.475 mill. kr. mod et overskud i 2. kvartal 1975 på 270 mill. kr. Betalingsbalanceunderskuddet i de 6 første måneder af indeværende år blev dermed 6 mia. kr., eller ca. det dobbelte af underskuddet i hele 1975.

Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster i første halvår 1976

Mill. kr.	Indtægter	Udgifter	Overskud
Eksport (fob)/Import (fob)	27.000	35.070	- 8.070
Søtransport	4.215	3.235	980
Rejser	1.855	1.870	- 15
De europæiske Fællesskaber	1.410	495	915
Øvrige varer og tjenester m.v.	4.815	4.610	205
I alt	39.295	45.280	- 5.985

Underskuddet på betalingsbalancen blev i første halvår finansieret ved en offentligt nettolåntagning i udlandet på 5.925 mill. kr. Da den private sektor i det samme tidsrum nedbragte udlandsgælden med 1.225 mill. kr., måtte 1.285 mill. kr. af betalingsbalanceunderskuddet finansieres via en tilsvarende nedbringelse af de danske valutareserver.

Ultimo 1975 havde den private sektor en nettogæld til udlandet på skønsmæssigt 21 mia. kr., mens den offentlige nettoudlandsgæld udgjorde ca. 13 mia. kr. Den markant øgede offentlige låntagning i udlandet i indeværende år har medført, at den offentlige sektors nettogæld til udlandet medio 1976 var i samme størrelsesorden som den private nettogæld, nemlig ca. 20 mia. kr.

Det store betalingsbalanceunderskud i første halvår 1976 skyldes, at importen målt i faste priser steg med ca. 27 pct., excl. skibe og fly, mens eksporten kun steg med knapt 4 pct., ligeledes excl. eksporten af skibe og fly. Det er især importen af råvarer, forbrugsgoder og transportmidler, der er steget. I forhold til de første seks måneder af 1975 steg importen af varer til direkte anvendelse i bygge- og anlægsvirksomhed med 38 pct. realt, importen af råvarer og halvfabrikata til brug i øvrige byerhverv med 25 pct. og importen af transportmidler og varer til direkte forbrug med henholdsvis 93 pct. og 41 pct. realt.

Eksporten af animalske og vegetabilske landbrugsprodukter faldt med henholdsvis 1 pct. og 28 pct. realt. Derimod steg eksporten af kød- og mælkekonserves med 16 pct., primært som følge af et øget salg til U.S.A. Industrieksporten steg realt med godt 4 pct.

Prisudviklingen på de importerede og eksporterede varer er stadig til gunst for Danmark. Fra 1. til 2. kvartal 1976 faldt de gennemsnitlige importpriser med $1^1/_2$ pct., mens eksportpriserne var uforandret. I forhold til 2. kvartal 1975 steg de vejede gennemsnitlige eksportpriser med 9 pct., mens omportpriserne kun steg med 4,5 pct. Bytteforholdet, der beregnes som forholdet mellem de vejede gennemsnitlige eksportpriser og importpriser, blev i 2. kvartal opgjort til 99 mod 96 i 2. kvartal 1975.

Forbrug og investering

Det private forbrug ligger fortsat på et meget højt niveau. Således steg detailomsætningen i juli realt med ca. 7 pct. i forhold til den tilsvarende måned året før. Det er især omsætningen af varige forbrugsgoder, der er steget. Omsætningen indenfor denne varegruppe var godt 8,5 pct. større end i august 1975, mens omsætningen af nærings- og nydelsesmidler samt beklædning m.v. steg med henholdsvis 7 pct. og 5,5 pct.

Den store købelyst giver sig også udslag i indregistreringen af nye personbiler. I august blev der indregistreret 17.796 nye personbiler, eller ca. 8.400 flere end i august 1975. I perioden januar-august 1976 er der blevet indregi-

streret 120.420 nye personbiler, mod knapt 75.000 i den tilsvarende periode i 1975.

Udviklingen i erhvervsbyggeriet, i importen af kapitaludstyr og i indregistreringen af last- og varevogne tyder på, at erhvervsinvesteringerne er fortsat stigende.

I 2. kvartal 1976 blev der påbegyndt 874.000 m² etageareal erhvervsbyggeri, hvilket er 48 pct. mere end i 2. kvartal 1975. I forhold til 1. kvartal faldt det påbegyndte etageareal med 13 pct. Erhvervsbyggeriet er særdeles skævt fordelt på landsdele. I en årrække har der været en tendens til, at en stedse større del af erhvervsbyggeriet er blevet påbegyndt i Jylland. Ca. $^2/_3$ af det påbegyndte erhvervsbyggeri i 2. kvartal 1976 fandt sted i Jylland, mens knapt 14 pct. var i hovedstadsregionen, incl. København.

Udviklingen i importen af kapitalgoder tyder ligeledes på, at erhvervsinvesteringerne er stigende. Målt i faste priser steg importen af maskiner og andet kapitaludstyr med knapt 9 pct. i 2. kvartal 1976 i forhold til 2. kvartal 1975. Importen af denne varegruppe i 2. kvartal var uændret i forhold til 1. kvartal 1976.

I august blev der indregistreret 3.057 vare- og lastvogne med en egenvægt over 2 tons, mod 1.226 i august 1975. I de 8 første måneder af indeværende år er der blevet indregistreret 19.054 vare- og lastvogne, eller ca. 10.300 flere end i den samme periode i 1975.

Pris- og lønudviklingen

I forhold til de fleste af de øvrige EF-lande, har prisudviklingen i Danmark i det sidste års tid været ret lav. Fra juli 1975 til juli 1976 steg forbrugerpriserne således med 4,1 pct. i Tyskland, 7,4 pct. i Danmark, 8,4 pct. i Holland, 9,2 pct. i Belgien, 9,4 pct. i Frankrig, 9,7 pct. i Luxembourg, 12,9 pct. i England, 16,2 pct. i Irland og 16,5 pct. i Italien.

Imidlertid er der flere tegn på, at den relativt lave inflationstakt i Danmark næppe kan fastholdes i den resterende del af indeværende år. Det skyldes dels, at den dårlige høst har medført en for sæsonen unormal stor stigning i fødevarepriserne, dels, at kursjusteringen af den danske krone vil medføre yderligere prisstigninger på fødevarer samt på en række importvarer.

Fra juli til august steg månedsprisindekset med 0,8 pct. point til 113,2, primært som følge af opgang i indeksene for fødevarer. I september steg indekset med yderligere 1,5 point til 114,7. Knapt halvdelen af denne stigning skyldtes opgang i indeksene for føde- og drikkevarer. I forhold til september 1975 er indekset steget med 9,3 pct. point, hvilket svarer til en procentuel stigning på 8,8.

Engrosprisindekset steg i september med 1 point til 198. I forhold til september 1975 er indekset steget med 8,8 pct. Fra august til september steg

engrosprisindekset for produktionsmidler med 1 point og forbrugsvarer ligeledes med 1 point.

Råvareprinindekset for september er opgjort til 287, eller det samme som i den foregående måned. I forhold til september 1975 er indekset steget med 11 pct.

Fra august til september steg importprisen for kaffe og aluminium med henholdsvis 5,9 pct. og 10,6 pct. Derimod faldt priserne på en række importerede metaller, mest for kobber og zink med fald på henholdsvis 2,8 pct. og 4,1 pct.

Priserne på fast ejendom er kraftigt stigende. Parcelhuspriserne steg således fra 1. kvartal 1976 til 2. kvartal med 6 pct. I forhold til 2. kvartal 1975 var stigningen 12 pct. Den gennemsnitlige salgspris for et énfamiliehus var 334.738 kr. eller 59,3 pct. mere end 1973-vurderingen. I 2. kvartal 1976 blev der indgået 16.842 parcelhushandler mod 14.255 i samme kvartal året før. Landbrugsejendomme handledes i 2. kvartal til priser, der lå ca. 108 pct. over den sidste alm. ejendomsvurdering. I 2. kvartal 1975 lå de gennemsnitlige salgspriser ca. 80 pct. over 1973-vurderingen. Der blev indgået 716 gårdhandler i 2. kvartal 1976 mod 621 året før.

Den gennemsnitlige salgspris pr. kvm. byggegrund var i 2. kvartal 1976 74,47 kr., eller ca. 3 pct. mere end i kvartalet før og godt 14 pct. mere end i 2. kvartal 1975. Der blev omsat 3.933 grunde i 2. kvartal 1976 mod 3.312 året før.

Prisindeks

	Råvarepris-indeks		Engros-prisindeks		Forbruger-prisindeks		Måneds-prisindeks	
	1975	1976	1975	1976	1975	1976	1975	1976
	1968 = 100		1968 = 100		1964 = 100		Jan. 75 = 100,5	
Januar	261	267	179	187	220,5	231,1	100,5	109,4
Februar	255	274	178	189	221,1	232,7	100,8	110,3
Marts	248	280	177	191	222,8	242,8	101,3	111,0
April	250	279	178	193	223,5	243,5	101,8	111,3
Maj	246	280	178	194	226,5	246,0	103,3	113,1
Juni	245	286	181	196	227,8	245,4	103,7	112,6
Juli	248	286	180	196	229,0	245,6	104,2	112,4
August	255	287	181	197	229,7	247,3	104,5	113,2
September	255	287	182	198	231,8		105,4	114,7
Oktober	254		183		225,9		106,5	
November	265		184		229,6		108,9	
December	265		186		229,8		109,0	

Industriens summariske timeløn for arbejdere og månedsløn for funktionærer var henholdsvis 12,0 pct. og 11,4 pct. højere i august end i august 1975. Størst procentuel vækst i timelønsindekset for industriens arbejdere blev registreret indenfor tekstil-, beklædnings- og læderindustrien med 14,2 pct. og indenfor papir- og grafisk industri med 13,9 pct. Lavest stigning var indenfor nærings- og nydelsesmiddelindustri og indenfor jern- og metalindustrien med henholdsvis 12,2 pct. og 10,9 pct.

Torben Nielsen
26/10 1976